

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 04/08/2026 17:37
Sayı: E-120.07.03-1909260

COP31
TÜRKİYE
ANTALYA

Sayı : E-85112434-610-8704566

Konu : Soru Önergeleri

7/40675-40677 GK 112

7/40820-40821 GK 113

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA 7/41369 GK 119
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

7/43260 GK 143

- İlgi : a) 24.02.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1805220 sayılı yazınız.
b) 25.02.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1805887 sayılı yazınız.
c) 11.03.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1813638 sayılı yazınız.
ç) 21.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1842012 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (26 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 24670459-2D15-4C54-A15C-A86410CF0411 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ktb-ebys>
Cumhuriyet Bulvarı No: 4 Ulus Altındağ / ANKARA Bilgi için: Hasgöl ÇAKAN
Telefon No: (312) 470 8000 Belge Geçer No: (312) 470 5131 İşletme İşçisi
<http://www.ktb.gov.tr> <http://sgb.ktb.gov.tr> Telefon No: (312) 470 50 05
KEP Adresi : kulturveturizmbakanligi@hs01.kep.tr

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN DENİZ YÜCEL'İN 7/40820 ESAS SAYILI SORU
ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü "Geleceğe Miras Projesi" kapsamında Efes Örenyeri'ne yönelik olarak hazırlanan Yeni Ziyaretçi Karşılama Merkezi ve Çevre Düzenleme mimari ve peyzaj uygulama projeleri, İzmir 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 22.10.2024 tarihli ve 18411 sayılı kararı ile uygun bulunmuştur. Hâlihazırda çalışmalar anılan Kurul kararı doğrultusunda Kazı Başkanlığı, Kazı Koordinatörlüğü, Müze Müdürlüğü ve İzmir Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü denetiminde sürdürülmektedir.

Efes Antik Kenti, 2025 yılında 2,5 milyonu aşan ziyaretçi sayısı ile Türkiye'nin en fazla ziyaretçisi olan bir örenyeridir. Kapasite olarak yetersiz ve estetik açıdan arkeolojik ve tarihi dokuya uymayan ve arkeolojik kalıntılar üzerinde konumlanan örenyeri aşağı kapı girişinde; ilgili Koruma Bölge Kurulunca yıkım kararları bulunan ve Selçuk Belediyesinin Encümen Kararı ile de yıkımları onaylanan iptidai ve kaçak durumdaki mevcut dükkanlar ile mevcut asfalt kaplamalı otoparkın kaldırılarak örenyeri sorunlarını çözen, ziyaretçilerin ihtiyaçlarını karşılayacak yeni karşılama merkezi ve otopark yapılmasının önem arz etmesi üzerine Bakanlığımızca "Geleceğe Miras-Sonsuz Efes Projesi" kapsamında antik kentin sur duvarlarının dışında, aşağı kapı olarak tabir edilen mevcut ziyaretçi merkezi ve otoparkın yaklaşık 850 metre uzağında konumlanan yeni ziyaretçi karşılama merkezi ve çevre düzenleme projesi hazırlanmıştır.

Efes Örenyeri'ne yeni bir karşılama merkezi ile otopark yapılmasındaki en önemli etken Aşağı Kapı olarak bilinen mevcut giriş noktası ve özellikle de kullanımda olan mevcut otopark alanının altında Bizans Sarayı kalıntılarının bulunmasıdır. Yapılan jeoradar çalışmaları sonrasında alanda Bizans Sarayı kalıntıları tespit edilmiş, yapılan kazı ve bitkisel temizlik çalışmaları otopark alanı sınırlarına kadar getirilmiştir. Mevcut asfalt kaplamalı otoparkın kaldırılması sonrasında bu alan da bilimsel kazı bölgesi olarak belirlenerek saray kalıntılarının tamamının ortaya çıkartılması planlanmış olup antik kalıntıların restorasyon ve konservasyonu sonrasında gezi güzergâhına dahil edilerek yeni bir gezi rotası oluşturulacaktır.

Bakanlığımızca 11 Ekim 2024 tarihinde Selçuk'ta gerçekleştirilen bilgilendirme toplantısında söz konusu projenin tüm detayları; Selçuk Kaymakamı, Selçuk Belediye Başkanı, Karayolları Bölge Müdürlüğü yetkilileri, mevcut hediyelik eşya satış ve diğer ticari ünitelerin işletmecileri ve Selçuk'tayaşayan vatandaşlarımızla paylaşılmıştır. Bu itibarla, 1. derece arkeolojik sit alanı sınırları içerisinde kalan Efes Örenyeri'ne yönelik

olarak yürütülen proje ve uygulama çalışmalarında yerel idare olarak Selçuk Belediye Başkanlığı devre dışı bırakılmamış olup gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır.

Efes Örenyeri'nde onaylı proje kapsamında gerekli alanlar ile hizmet üniteleri için ruhsat başvurusu, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 21'inci maddesi ve ilgili mevzuatı gereği Selçuk Belediye Başkanlığına yapılmış olup sair nedenlerle söz konusu inşaat ruhsatı başvurusu sonuçlandırılmadığından yasal süreci içerisinde Bakanlığımızca gerekli belgeler hazırlanarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünden mevzuat kapsamında inşaat ruhsatı alınarak uygulama çalışmaları başlatılmıştır.

Söz konusu projenin altyapıya ilişkin uygulama ihalesinin 1. etabı, İzmir Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğünce Korunması Gerekli Kültür Varlıklarının Onarımları ve Restorasyonları İle Çevre Düzenlemesine İlişkin Mal ve Hizmet Alımlarına Dair Usul ve Esasların 24'üncü maddesi kapsamında Belli İstekliler Arasında İhale Usulü ile 28.11.2024 tarihinde gerçekleştirilerek yüklenici firma ile sözleşme yapılmış olup 26.09.2025 tarihinde iş tamamlanarak geçici kabulü yapılmıştır.

Söz konusu uygulamanın 2. etabı, İzmir Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğünce Korunması Gerekli Kültür Varlıklarının Onarımları ve Restorasyonları İle Çevre Düzenlemesine İlişkin Mal ve Hizmet Alımlarına Dair Usul ve Esasların 24'üncü maddesi kapsamında Belli İstekliler Arasında İhale Usulü ile 03.12.2025 tarihinde gerçekleştirilerek yüklenici firma ile sözleşme yapılmış olup uygulama çalışmaları halen devam etmektedir.

UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan ve ülkemizin en önemli kültür turizmi destinasyonlarından biri olan Efes Antik Kenti'nde, ziyaretçi deneyimini iyileştirmek ve örenyeri üzerindeki fiziki ve sosyolojik baskıyı disipline etmenin ve sürdürülebilir yönetiminin yanısıra planlanan kazılarla açığa çıkartılarak restorasyonları/konservasyonları yapılacak kültürel antik kalıntıların, gezi güzergahına dahil edilerek deneyimleme zenginliği yaratmak amacıyla projelendirilen "Ziyaretçi Karşılama Merkezi" çalışmaları arkeolojik verilere ve çevreye duyarlı altyapı ile gerçekleştirilecek ziyaret senaryosu kurgusuyla koruma projesinin önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Efes Antik Kenti gibi evrensel bir değerın sürdürülebilirliği önündeki en büyük tehditlerden biri, alanın fiziksel kapasitesini zorlayan kontrolsüz ziyaretçi yoğunluğudur. Bu proje, yoğun ziyaretçi ilgisinin kontrollü ve dengeli yönetilerek ziyaretçi ihtiyaçlarını (bilet, tuvalet, bilgilendirme vb.) tarihi kalıntıların olduğu iç alanda değil, giriş eşiğinde karşılamak ve UNESCO Dünya Miras Alanları Yönetim Planı standartlarını sağlamak amacıyla geliştirilmiş bir hamledir. Yapılan çalışma basit bir inşaat faaliyeti değil; Efes'i ziyaretçi yoğunluğunun yıpratıcı etkisinden koruyarak gelecek nesillere aktarmayı hedefleyen bilimsel, akademik dayanaklı ve zorunlu bir koruma projesidir.

Bakanlığımızın ilgili birimleri, Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu ve akademik heyetler tarafından yürütülen titiz süreç incelendiğinde, projeye yönelik olumsuz iddiaların bilimsel ve hukuki gerçeklerle bağdaşmadığı açıkça görülmektedir. Projenin yer seçimi ve uygulama metodolojisi, rastlantısal kararlara değil, tamamen somut verilere ve uluslararası koruma ilkelerine dayanmaktadır.

Projeye yönelik olarak alanın detaylı etüdü gerçekleştirilmiş, korunması gereken arkeolojik veriler belirlenmiş, flora ve fauna açısından korunacak türler tespit edilmiş, yıllara göre iklimsel yağış rejimine ilişkin veriler değerlendirilmiş ve jeoradar çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Elde edilen tüm analizler doğrultusunda, ihtiyaçlar gözetilerek planlanan ziyaretçi karşılama yapıları ile otopark alanının en uygun noktada konumlandırılmasına Bilim Kurulu, Kazı Başkanlığı ve Kazı Koordinatörlüğünün onayı doğrultusunda karar verilmiştir.

Bakanlığımızca yürütülen uygulamaların sağlıklı ve bilimsel bir çerçevede ilerleyebilmesi amacıyla, Bilim Kurulu ile Kazı Başkanlığı ve Kazı Koordinatörlüğünün denetiminde hareket edilmektedir.

Projenin bilimsel altyapısı, Efes Kazı Başkanlığı ve Koordinatör Kazı Başkanlığı tarafından sağlanan veriler üzerine inşa edilmiştir. Kazı Başkanlığı ekibi tarafından proje sahasında gerçekleştirilen kapsamlı jeoradar taramaları Bakanlığımız uzmanları ve Koruma Kurulu üyelerince detaylı bir şekilde tetkik edilmiştir. Elde edilen veriler ile projelendirilen yapıların iz düşümleri diğital ortamda üst üste çakıştırılarak analiz edilmiştir. Bu analizler neticesinde, yeni yapılacak hafif  elik yapı birimlerinin, yeraltında herhangi bir anıtsal yapı veya mimari kalıntı ihtiva etmeyen, arkeolojik açıdan "boşluk" olarak nitelendirilen steril alanlara yerleştirilmesi sağlanmıştır. Kurul kararlarında ve proje onay süreçlerinde, bizzat Kazı Başkanlığının, Kazı Koordinatörlüğünün, alanında uzman akademisyenlerin ve arkeologların katkısı ve bilimsel mutabakatı bulunmaktadır.